

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. Unicus. An ex justa causa fieri possit ab Ordinariis divisio
præbendarum?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

per Episcopum (videlicet amoris) quo Franciscum, (utpotè suum ex fratre nepotem) prosequitur, tenet Rota decis. 166. num. 5. apud Farin. part. 2. recent. majorem enim charitatem, & pietatem in suos, quàm in extraneos exercere quis debet, cap. non satis. 86. dist. omni videlicet cessante fraude, & presumptione, quæ pro consanguineorum affectione stat, cap. quis quis. 12. quæst. 2. cap. in canonibus 16. quæst. 1.

Extat super hoc etiam Concilii Tridentini dispositio Sess. 25. de reformatione cap. 7. in hæc verba: *omnino verò eis interdicit, ne ex redditibus Ecclesie consanguineos, familiaresq. suos augere studeant, cum & Apostolorum Canones prohibeant, ne res Ecclesiasticas, quæ DEI sunt, consanguineis donent, sed si pauperes sint, eis, ut pauperibus distribuant: eas autem non detrahant, nec dissipent illorum causâ, imò quàm maxime potest eos sancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc erga fratrem, nepotes, propinguosque carnis affectum, unde multorum malorum in Ecclesia seminarium extat, penitus deponant: his præmissis:*

S. Unicus.

An ex justa causa fieri possit ab Ordinaris divisio præbendarum?

976 **D**E hac quæstione Episcopus Vratislaviensis (ut notat Gonzalez in cap. vacante. 26. de præbend.) scripsit ad Innocentium III. quòd vacante quadam præbenda in sua Ecclesia, duas ex ea constituerit, ad illas de consensu Capituli duos Canonicos assumendo, quorum altero apud Sedem Apostolicam viam universæ carnis ingresso, præbendam; quam defunctus habuerat, quidam Clericus, Hippolytus nomine, fuit auctoritate Sedis Apostolicæ assecutus. Verùm, cum dictus Hippolytus Episcopum super integritate præbendæ, per quosdam ad Papam literas, inquietaret, & alius idem jus adversus Episcopum se habere proponeret, quid in hoc facere debeat? Episcopus per Sedem Apostolicam edoceri petiit; cui Pontifex: Quòd,

cum Turonensis statuta Concilii, sectionem inhiabant præbendarum, teneris utriusque de his, quæ vacare contigerit, integrare præbendam, nisi rationabili causâ de vacante præbenda supradicta dua fuerint constituta, ac tot sint utriusque, proventus, quòd per utramque, sit utriusque provisum in beneficio competenti.

Ex hoc Textu deducitur, quòd 977 Episcopus ex rationabili causâ possit præbendas vacantes dividere, ita, ut ex una fiant duæ, modò præbenda, quæ dividitur, habeant sufficientes redditus pro duabus præbendis, seu duobus beneficiatis congruè, ac decenter sustentandis, ut colligitur ex textu ibi: *nisi rationabili causâ, de vacante præbenda supradicta, dua fuerint constituta, ac tot sint utriusque, proventus, quòd per utramque, sit utriusque provisum in beneficio competenti;* quo limitatur cap. Majoribus, de quo num. 970. ut non procedat in hoc casu.

Difficultas est, quomodo, aut unde 978 Episcopus, si post ejusmodi divisionem appareat, redditus non sufficere pro congrua sustentatione utriusque Beneficiarii noviter instituti, possit integrare utriusque præbendam, seu complete ad sufficientiam congruæ sustentationis? tamen enim in textu dicti c. Vacante. 26. de præbend. dicatur: *teneris utriusque, de his (videlicet præbendis) quæ vacare contigerit, integrare præbendam;* videtur tamen obstare cap. Cum causam. 36. eod.

Cum enim controversia esset inter 979 Episcopum Aurelianensem, & Joannem Canonicum Sanctæ Crucis, qui exigebat præbendam sibi suam integram: Judices ad hoc à Pontifice delegati quæsierunt ex eodem, an aliam præbendam dividere deberent, ad integrandam præbendam Joannis? Respondit Pontifex, *quòd sua intentionis non existat, ut pro integritate præbendæ supradicti Canonici præbenda de novo aliqua scinderetur.*

Discordia utriusque textus apparet 980 ex eo, quòd in cap. vacante dicatur *integrationem præbendæ tali casu facendam esse ex his, quæ vacare contigerit;*

at in c. *cum causam*, dicatur, non esse faciendam per Sectionem alterius præbende de novo; unde igitur? nam duobus in simul in eadem præbenda præstare institutionem est contra c. *Dilecto*, de quo num. 973. *Dividere*, est contra Concilium Turonense, divisio inter eos bonis, ut constat ex num. 970. *dare uni sub expectatione alterius*, contra Concilium Lateranense, prout dicitur in cap. *Tua*. 20. de præbend. ibi: *Cum sæpè contingat, quòd ad unam præbendam duo Clerici propter importunitatem petentium eligantur: hos attendentes, quòd si duo unam præbendam tenerent, illud esse contra Concilium Turonense, quòd præbendarum prohibet Sectionem, & si unus illorum ipsum obtineret præbendam, sub expectatione alius, contra Lateranensis Concilii statuta remaneret, inquisitioni tuæ taliter respondemus, quòd talis electio de rigore juris penitus esse cassanda.*

981 Resp. nihilominus in tali casu, quo, post divisionem unius præbendæ in duas appareret, neutram divisionis partem sufficere præbendario novitèr instituto, integrationem esse omninò faciendam, & quidem, si divisio facta est ab Episcopo, vel Ordinario, *inconsultò*, seu indebitè, (nimirum non præmissâ consideratione de sufficientiâ bonorum ex divisione cuilibet assignatorum) integrationem faciendam esse ab eo, *ex bonis sua mensæ attributis*, nisi contingat vacare præbendam, vel aliud beneficium abundans, ex quo citra defectum congruæ sustentationis Beneficiato remanentis, portio alteri in præbendæ integrationem assignari possit; quo casu non fieret Sectio, de qua cavetur.

ARTICULUS VII.

De reliquis ad hunc titulum pertinentibus.

982 PRÆTER hæctenus dicta not. est cap. *unic* hoc temp. habeatur, esse juris explorati, quòd *Actore non probante, is, qui convenitur, etiamsi nihil præstiterit, debere absolvi; & neminem debere sine accusatione damnari, nec testes receptos sine forma iudicii super aliquo ne-*

gotio, alteri præjudicium generare: primum tamen intelligi cum limitatione, nisi contra eum stet præsumptio, ratione cujus onus probandi transferatur in ipsum, qualiter id contingit in casu hujus c. ubi contra Archi-Episcopum Mediolanensem variæ stabant præsumptiones de beneficio non Canonice collato; & ideo ad certa puncta respondere coactus est; secundum etiam intelligendum nisi *notorietas facti stet loco accusantis*, ut diximus lib. 5. tit. 5. Deinde, ut non excludat alias vias procedendi per inquisitionem; vel denunciationem.

Not. 2. *occultam* beneficii collationem non quidem esse irritam; cum id nullo jure reperitur expressum (præter eam, quæ fit electionibus juxta formam cap. *Quia propter*. 42. de Elect. ibi enim *electio, & electum debet publicari*) esse tamen suspectam, tanquam non canonicè factam, ut not. Gloss. in dict. c. *unic. vide occulta*; illud enim, *quòd clam, & secretò fit, suspectum est*, ut per Tiraq. de retract. tit. 2. in præfat. num. 13. & fraus præsumitur in his, quæ clandestinè, & secretè fiunt.

Not. 3. Collatorem beneficii non posse cum Collatorio pacisci de fructibus, vel eorum aliquâ parte relinquendis Collatori; sic enim pactum istud foret simoniacum; quamvis sine pacto, alio titulo (verbi gratia, ad solvendum æs alienum pro suæ Ecclesiæ commodo, ac utilitate contractum) possit id ad tempus (necessitatis nimirum exigentis) eos, vel eorum partem reservare juxta dicta à num. 910. dixi *pro utilitate suæ Ecclesiæ*; nam unire, vel applicare suæ mensæ, vel Capitulo etiam ad tempus, jure ordinario non licet Episcopis, vel Ordinariis beneficiorum Collatoribus, arg. Clem. 2. de rebus Eccles. non alienand. juxta Gloss. V. *Mensa*.

Not. 4. quamvis *pensionis Ecclesiæ* sive in multis cum beneficiis, & portionibus convenient; in re tamen, & propriè loquendo, non esse beneficia Ecclesiastica; hæc enim in se sunt perpetua, etiam in habente: illæ verò extin-